

Analiza preliminară a Impactului de Reglementare

Titlul analizei impactului	Cu privire la modificarea și completarea Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie
Data:	14.05.2018
Autoritatea administrației publice autor:	Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Subdiviziunea:	Departamentul Reglementări
Persoana responsabilă și informația de contact:	<p>Silvia Stici, consultant principal, Secția energie termică, cogenerare și aprovizionare cu apă, Departamentul Reglementări Tel: 022 852 933, sstici@anre.md,</p> <p>Daniel Chiviriga, consultant principal, Secția energie electrică și regenerabilă, Departamentul Reglementări Tel: 022 852 934, dchiviriga@anre.md,</p> <p>Veaceslav Țurcanu, consultant superior, Secția energie electrică și regenerabilă, Departamentul Reglementări Tel: 022 852 934, vturcanu@anre.md</p>
Componentele analizei impactului de reglementare	
1. Stabilirea complexității analizei impactului de reglementare	
Criteriul	Punctajul (de la 1 la 3)
Nivelul de interes public față de intervenția propusă	2
Gradul de inovație al intervenției propuse	2
Mărimea potențialelor impacturi ale inițiativei propuse	1
TOTAL	5

Argumentarea/descifrarea succintă a punctajului atribuit:

Intervenția dată nu necesită o analiză complexă.

- a) 2 - nivel de interes public mediu, deoarece proiectul de modificare și completare a Regulamentului dat va fi aplicabil pentru un grup al unui sector economic (producători de energie electrică din surse regenerabile de energie și operatorii sistemului de transport sau de distribuție a energiei electrice, furnizori de energie electrică).
- b) 2 - intervenția nu este nouă, în mare parte deja existentă în cadrul normativ (Hotărârea ANRE nr. 376 din 28.09.2017), necesitatea intervenției a fost stabilită expres în modificările din 16.03.2018 la Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016.

- c) 1 - ar putea fi afectată neesențial o parte mică a unui sector economic (furnizorul central de energie electrică, producători de energie electrică din surse regenerabile de energie și operatorii sistemului de transport sau de distribuție a energiei electrice).

2. Definirea problemei

- A) Necesitatea modificării și completării cadrului juridic secundar în legătură cu modificarea și completarea Legii nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- B) Promovarea unui nou concept instituțional privind procedurile ce țin de emiterea, transferarea și anularea garanțiilor de origine;
- C) Instituirea unor criterii și condiții suplimentare de reglementare în procesul de emitere, transferare și anulare a garanțiilor de origine.

În legătură cu adoptarea Legii nr 34 din 16.03.2018 pentru modificarea și completarea Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile a apărut necesitatea modificării și completării Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, aprobat prin hotărârea Consiliului de administrație ANRE nr.376/2017 din 28.09.2017.

La etapa actuală sectorul energiei regenerabile în Republica Moldova este reglementat la nivelul legislației primare de Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, cu modificările și completările ulterioare care stabilește obiectivele de bază a politicii de stat în domeniul energiei regenerabile, inclusiv garanțiile de origine (art.30-32)

Potrivit modificărilor din 16.03.2018 la art.31 din Legea 10/2016 emiterea garanțiilor de origine este pusă în sarcina furnizorului central de energie electrică, și nu operatorului sistemului de transport sau operatorului sistemului de distribuție cum era prevăzut anterior.

În acest sens, garanțiile de origine se emit de către furnizorul central de energie electrică în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data primirii cererii scrise a producătorului pentru cantitatea de energie electrică din surse regenerabile de energie (în continuare E-SRE) produsă și livrată în rețelele electrice, în perioada pentru care se solicită emiterea acestora.

Odată cu intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor la Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, ANRE este obligată conform art. 45 alin. 7, lit. a) să aducă actele sale normative în concordanță cu prevederile legii.

Cauzele care duc la apariția problemei sunt:

- Necesitatea modificării și completării cadrului secundar de reglementare pentru aplicarea prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016;
- Necesitatea ajustării reglementării în vigoare privind emiterea, transferarea și anularea a garanțiilor de origine la cerințele Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016;
- modificarea procedurii de solicitare și de emitere a garanțiilor de origine.

La 31 martie 2018, în Republica Moldova activează 53 de producători care produc energie electrică din surse regenerabile cu o putere instalată sumară egală cu 37437, 4 MW.

Numărul producătorilor și capacitățile instalațiilor de producere a energiei electrice din surse regenerabile este prezentat în figura 1.

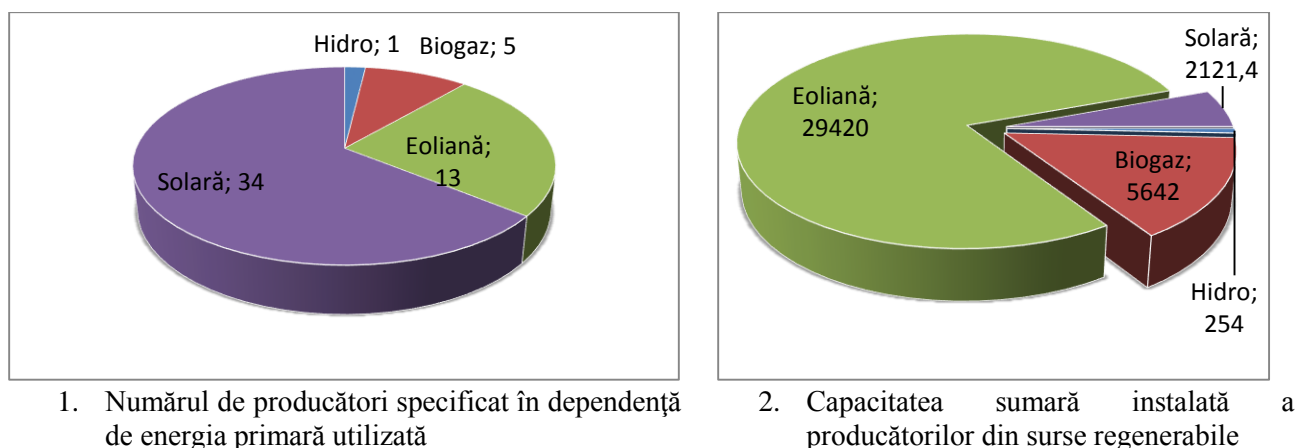

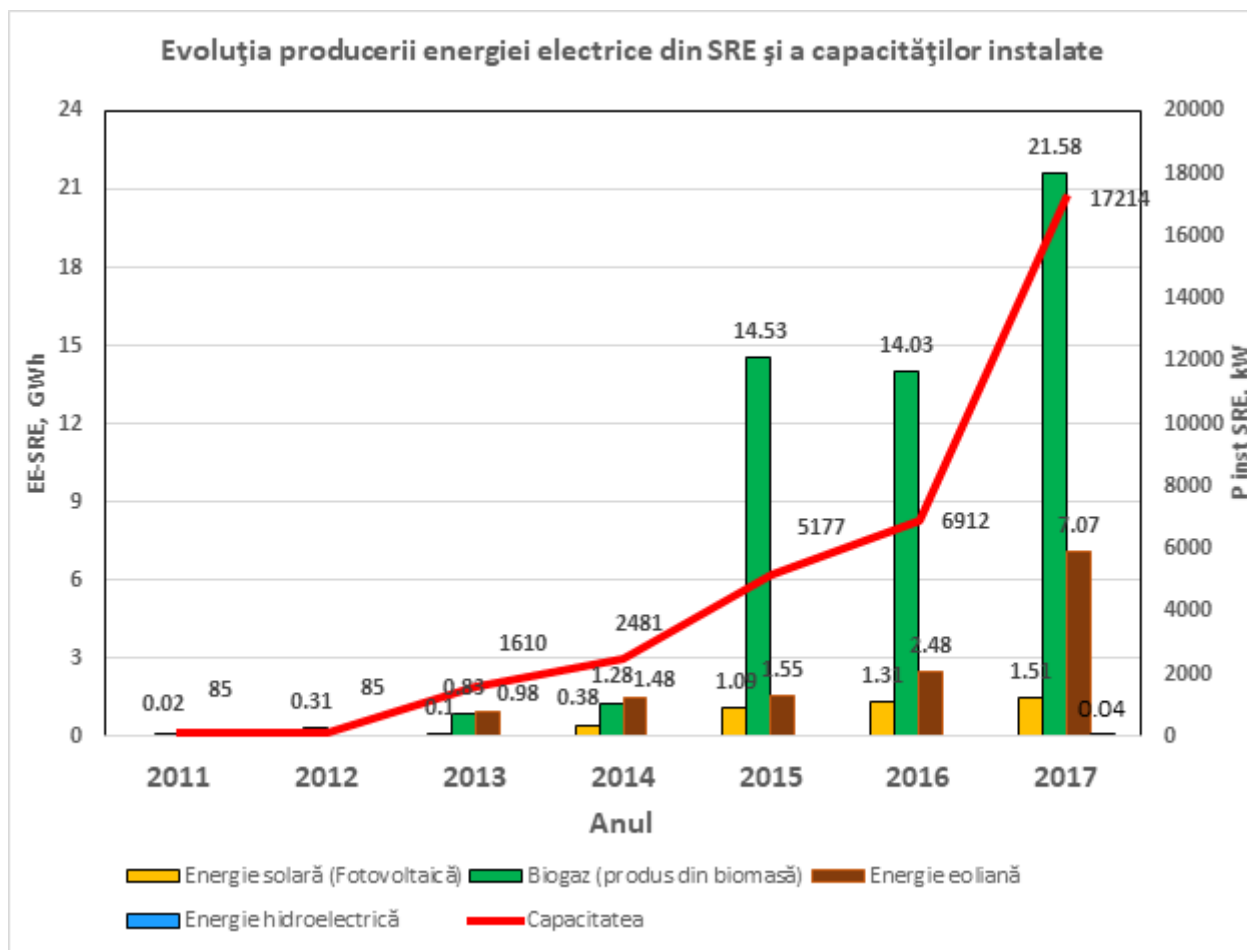
Figura 1. Analiza producerii energiei electrice din surse regenerabile.

AIR-ul în cauză cuprinde argumentarea cu privire la necesitatea elaborării proiectului de modificare și completare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, reieșind din prevederile Legislației Republicii Moldova și a impactului acestuia asupra activității participanților la piața energiei electrice.

În Tabelul nr. 1 sunt prezentate date agregate pe diverse tipuri de SRE, cu privire la capacitatea instalată a centralelor electrice, numărul garanțiilor de origine emise de operatorii de sistem producătorilor respectivi și cu privire la cantitățile de energie electrică, produsă din SRE și livrate în rețelele electrice în perioada 2017, pentru care au fost emise garanții de origine.

Tabelul 1. Producerea energiei electrice din surse regenerabile în anul 2017 conform garanțiilor de origine eliberate de operatorii de sistem

Tip SRE	Nr. garanții de origine emise	Capacitate instalată, kW	Cantitate energie electrică produsă și livrată în rețele electrice, mii kWh
Energie solară (Fotovoltaică)	254	2061.4	1509.2
Biogaz (produs din biomasă)	35	5709	21575.9
Energie eoliană	51	9190	7065.6
Energie hidroelectrică	3	254	38.4
Total	343	17214.4	30189.1

Figura 2.- Evoluția producerii energiei electrice divizate pe tipuri de SRE și a capacității totale instalate

Originea energiei electrice din surse regenerabile se atestă prin intermediul garanțiilor de origine emise de către furnizorul central de energie electrică.

- garanțiile de origine trebuie să fie emise, transferate și anulate în mod electronic, în conformitate cu criteriile obiective, transparente și nediscriminatorii. Procedura de emitere, transfer, anulare și utilizare a garanției de origine, forma cererii pentru eliberarea unei garanții de origine și forma garanției de origine se stabilesc în regulamentul elaborat și aprobat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică;

- furnizorul central de energie electrică emite garanția de origine la cererea producătorului de energie electrică din surse regenerabile. În legătură cu emiterea garanțiilor de origine și pentru a confirma veridicitatea faptului că energia electrică este produsă din surse regenerabile de energie, furnizorul central de energie electrică are dreptul să solicite operatorului sistemului de transport sau, după caz, operatorului sistemului de distribuție să efectueze verificări la centrala electrică a producătorului respectiv.

- o garanție de origine se emite de către furnizorul central de energie electrică în termen de cel mult 30 de zile calendaristice de la data primirii cererii de la producătorul de energie electrică din surse regenerabile. Pentru fiecare unitate de energie electrică din surse regenerabile (1 megawatt-oră) nu se emite mai mult de o garanție de origine, astfel încât aceeași unitate de energie electrică din surse regenerabile de energie să fie calculată o singură dată.

- o garanție de origine trebuie să conțină date exacte, să fie sigură, imposibil de fraudat și să specifice cel puțin următoarele:

a) sursa de energie din care a fost produsă energia electrică și perioada producerii acesteia (data inițială și data finală);

- b) identitatea, locul de amplasare, tipul și capacitatea centralei electrice unde a fost produsă energia electrică;
- c) dacă și în ce măsură producătorul a beneficiat de sprijin pentru a investi în centrala electrică, dacă și în ce măsură producătorul a beneficiat în orice alt mod de o schemă națională de sprijin pentru producerea unei unități anume de energie electrică și tipul schemei de sprijin respective;
- d) data la care centrala electrică a fost dată în exploatare;
- e) data și țara emiterii, un număr de identificare unic.

Astfel, prin aprobarea și aplicarea proiectului de modificare și completare a Regulamentului respectiv urmează să transpună prevederile noi a Legii privind promovarea utilizării energiei electrice în cadrul normativ secundar și să asigure funcționarea sistemului garanțiilor de origine în continuare, prin Stabilirea unor proceduri clare și nediscriminatorii privind emiterea, transferul, utilizarea, recunoașterea și anularea garanțiilor de origine.

3. Stabilirea obiectivelor

- Aducerea în concordanță a Regulamentului privind garanțiile de origine cu Legea nr. 10 din 26.02.2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile; cu completările și modificările ulterioare;
  - Modificarea aspectelor instituționale ce țin de emiterea garanțiilor de origine;
  - Realizarea unei monitorizări eficiente a activității de emiterie, transfer și anulare a garanțiilor de origine;
  - Specificarea operațiunilor aferente garanțiilor de origine, precum și rolul/atribuțiile fiecărei părți implicate în realizarea acestora;
  - Stabilirea unor proceduri clare și nediscriminatorii privind emiterea, transferul, utilizarea, recunoașterea și anularea garanțiilor de origine, în concordanță cu principiile stabilite în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
  - Asigurarea funcționalității sistemului garanțiilor de.

4. Identificarea opțiunilor

Au fost identificate două opțiuni:

a) *Opțiunea I* (opțiunea „a nu face nimic”) constă în a nu elabora și aproba proiectul de modificare și completare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, în redacție nouă. Astfel nu vor fi respectate prevederile Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016 și nu vor fi implementate principiile aferente garanțiilor de origine. Concomitent, prevederile Regulamentului privind garanțiile de origine, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 376/2017 din 28.09.2017 va contraveni prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și nu va fi posibilă aplicarea în continuare a principiilor stabilite în acesta.

b) *Opțiunea II* constă în elaborarea și aprobarea modificărilor și completărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, în redacție nouă, conform cerințelor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile.

În contextul prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în cadrul proiectului de modificare și completare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, în redacție nouă urmează a fi abordate următoarele aspecte importante, ce țin de restructurarea sistemului de garanții de origine existent:

- Având în vedere faptul că garanțiile de origine se emit, se transferă și se utilizează în mod electronic, proiectul de modificare și completare a Regulamentului pune în sarcina furnizorului central crearea și actualizarea unui registru unic al garanțiilor de origine, în format electronic, care va conține informații referitoare la garanțiile de origine emise, transferate sau anulate;
- În contextul în care transferul garanțiilor de origine se realizează de furnizorul central, iar repartizarea acestora între furnizorii de energie electrică care achiziționează energia regenerabilă în contextul schemei de suport stabilite de lege se efectuează de asemenea de furnizorul central, gestionarea sistemului electronic (a platformei unice de gestionare a sistemului garanțiilor de origine) urmează a fi realizată de către acesta;
- În cazul producătorilor eligibili, care beneficiază de schema de sprijin pentru promovarea energiei electrice din surse regenerabile, stabilită în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, emiterea și transferul către furnizorul central se efectuează în mod obligatoriu, în vederea asigurării unei monitorizări eficiente și exacte a cantităților de energie electrică produse din surse regenerabile de către producătorii respectivi;
- Urmează a fi stabilite prevederi specifice cu privire la asigurarea transparenței și monitorizarea procesului de emisie, utilizare și anulare a garanțiilor de origine. Astfel, furnizorul central urmează să prezinte Agenției rapoarte cu privire la gestionarea sistemului garanțiilor de origine.

Concomitent, implementarea modificărilor și completărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine va duce la unele îmbunătățiri în partea ce ține de procedura de emisie, transfer, utilizare, precum și în ceea ce privește termenele de efectuare a operațiunilor respective. În acest sens, garanțiile de origine urmează în continuare să fie emise la cererea producătorilor de energie electrică însă procedura de emisie, transfer, utilizare și anulare a garanțiilor de origine se va efectua în mod electronic doar de o singură entitate juridică și anume furnizorul central de energie electrică. Acest lucru va duce simplificarea acțiunilor necesare a fi întreprinse de către părțile implicate și, respectiv, la reducerea timpului dedicat acestora.

5. Analiza și compararea opțiunilor

La capitolul abordărilor alternative au fost identificate două opțiuni:

A. A nu face nimic

În cazul, în care nu va fi întreprinsă nici o acțiune în sensul elaborării proiectului de modificare și completare a Regulamentului, nu vor fi respectate prevederile Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr.10 din 26.02,2016 cu modificările și completările ulterioare. Concomitent, nu va putea fi asigurată executarea în mod eficient de către furnizorii de energie electrică a obligațiilor ce țin de etichetarea energiei electrice furnizate consumatorilor finali.

Nu va fi asigurată implementarea prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile odată cu intrarea în vigoare a modificărilor și completărilor la aceasta.

Nu va fi asigurată informarea corectă și transparentă a consumatorilor finali cu privire la contribuția surselor regenerabile de energie în structura totală (generală) a surselor de energie utilizate pentru producerea energiei electrice furnizate acestora;

Nu va fi posibilă aplicarea mecanismului existent cu privire la sistemul garanțiilor de origine, ceea ce va crea dificultăți furnizorilor de energie electrică în legătură cu etichetarea corectă a energiei electrice furnizate.

B. Reglementarea clasică

Opțiunea a II-a presupune elaborarea proiectului de modificare și completare a Regulamentului menționat și ca urmare va permite asigurarea respectării prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016, îmbunătățind transparența în relațiile dintre producătorul de energie electrică din surse regenerabile de energie, furnizorul central și furnizorii de energie electrică în procesul emiterii, utilizării și transferului garanțiilor de origine, precum și asigurând un sistem al garanțiilor de origine funcțional și eficient din punct de vedere al scopului propus. Adoptarea modificărilor și completărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine va duce la:

- a) Implementarea prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile;
- b) Crearea premiselor necesare pentru executarea de către producătorii de energie electrică din surse regenerabile, furnizorul central de energie electrică și de furnizori a prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și a Legii cu privire la energia electrică.
- d) Va fi asigurată informarea corectă și transparentă a consumatorilor finali cu privire la contribuția surselor regenerabile de energie în structura totală (generală) a surselor de energie utilizate pentru producerea energiei electrice furnizate acestora.
- e) vor fi create premisele pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în partea ce ține de informarea și educarea publicului cu privire la utilizarea surselor regenerabile de energie.
- f) va fi redus timpul necesar pentru emiterea și transferul garanțiilor de origine, având în vedere faptul că operațiunile respective vor fi realizate în mod electronic de o singură entitate juridică.

C. Costurile majore și beneficiile anticipate ale intervenției statului

Costuri:

- cheltuieli aferente publicării proiectului de modificare și completare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie aprobat de ANRE;

Concomitent, implementarea regulamentului propus nu va duce la apariția unor cheltuieli sau costuri suplimentare în cadrul activității întreprinderilor din sectorul electroenergetic și nici nu va influența în careva mod concurența pe piața energiei electrice din Republica Moldova, întrucât acestea nu influențează tranzacțiile pe piața energiei electrice.

Astfel, nu se estimează apariția unor costuri suplimentare la producători, operatori de sistem sau , deoarece modificările și completările la Regulamentul privind garanțiile de origine urmează să simplifice o procedură deja existentă toate operațiunile aferente garanțiilor de origine urmează a fi efectuate în cadrul platformei electronice de gestionare a garanțiilor de origine, elaborate și operate doar de către furnizorul central, fără implicarea operatorilor de sistem.

De remarcat că procedurile de emiterie, transfer și utilizare a garanțiilor de origine nu implică careva costuri sau eforturi suplimentare pentru producători, operatori sau furnizorii de energie electrică în comparație cu situația existentă.

Beneficii:

Principalele beneficii majore ale intervenției statului sunt următoarele:

- Vor fi create premisele și condițiile necesare pentru executarea de către operatorii de sistem, de către producătorii de energie electrică din surse regenerabile și de furnizori a prevederilor Legii privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și a Legii cu privire la energia electrică.
- Va fi îmbunătățit gradul de transparență în relațiile dintre producătorul de energie electrică din surse regenerabile de energie, furnizorul central de energie electrică și furnizorii de energie electrică în procesul emiterii și utilizării garanțiilor de origine.
- Vor fi stabilite în mod clar și neechivoc procedurile de emiterie, transfer, anulare și recunoaștere a garanțiilor de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile;
- Va fi asigurată informarea corectă și transparentă a consumatorilor finali cu privire la contribuția surselor regenerabile de energie în structura totală (generală) a surselor de energie utilizate pentru producerea energiei electrice furnizate acestora.
- Vor fi realizate obiectivele stabilite în Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, în partea ce ține de monitorizarea atingerii obiectivelor naționale în domeniul SRE și a informării publicului cu privire la utilizarea surselor regenerabile de energie.

În contextul celor expuse, autorii prezentei AIR consideră oportună aplicarea opțiunii a II-a, care presupune elaborarea și aprobarea modificărilor și completări la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie.

6. Implementarea și monitorizarea (se completează pentru analiza complexă)

7. Consultarea

Proiectul de modificare și completare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie urmează a fi aplicat în raport cu toți producătorii de energie electrică din surse regenerabile de energie, cu furnizorul central de energie electrică și furnizorii de energie electrică.

În acest context, cu privire la oportunitatea aprobării de către ANRE a modificărilor la Regulamentul privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie, Agenția va consulta Ministerul Economiei și Infrastructurii, Consiliul Concurenței, operatorul sistemului de transport ÎS „Moldelectrica”, operatorii sistemului de distribuție ÎCS RED Union Fenosa SA, SA RED Nord Bălți, SA „Energocom”, producătorii de energie electrică din surse regenerabile, Asociația Consumatorilor de Energie din Moldova, Confederația Națională a Patronatului, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Federația “CONDRUMAT”.

Totodată pe pagina WEB a Agenției (www.anre.md, la rubrica Transparența decizională / Consultări Publice) au fost plasate proiectul de modificare și completare a Regulamentului privind garanțiile de origine pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie și Analiza Preliminară a Impactului de Reglementare, astfel încât orice persoană interesată a avut posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronică indicată pe site.